

- Sünneti değişik sebeplerden dolayı reddeden ebeveynlere toplumsal baskı uygulanmamalıdır (alay etme veya sünnetli olmayana kız vermeme gibi). Bunun için de gerekli kamuoyu ortamı yetkili ve sorumlularca sağlanmalıdır,
- Bu konuda toplumda yapılan tartışmalar ülkemizde çoğu zaman olduğu gibi dünya görüşlerini merkeze alarak politize edilmemeli, çocuğun en yüksek faydasına odaklanarak gerçekleştirilmelidir.

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Sünnet
181482

Tıbbi, Dini, Hukuki ve Etik Açısından Bedene Yapılan Müdahaleler,
edit. Adem Az, Hakan Ertin, İstanbul: ISAR Yayıncılık, 2020, s.237-244.

ISAM DN. 286444

Kızlarda/Kadınlarda Sünnet*

M. İHSAN KARAMAN

Prof. Dr., İstanbul Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi, Tıp Fakültesi,
Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı
Üroloji Uzmanı
mikaraman@hotmail.com

Yaklaşık olarak MÖ 4000 yılından beri gözlenen bir gelenek olan kadın sünneti, genellikle ataerkil toplumların bağlı bulunduğu normlar ve değerlerle ilişkili görülmüştür. Bugün, dünyanın sayılı ve belli bazı bölgelerinde uygulanmakta olup bunlarda dahi sıklığı değişiklik göstermektedir. Hepsi Afrika içinde olmasına rağmen, Somali, Mısır, Gine, Etiyopya, Mali, Sudan, Eritre, Cibuti ve Sierra Leone'de %70'in üzerinde uygulanırken; Gana, Nijer, Kamerun ve Uganda'da sıklığı %10'un altındadır. Afrika dışında, Irak, Yemen, Afganistan, Malezya ve Endonezya'da da kız ve kadınların sünnet edildiği bilinmektedir.¹

Batı literatüründe isimlendirme zaman içinde farklılık göstermiştir. *Female circumcision (FC)*, *female genital mutilation (FGM)* ve *female genital cutting (FGC)* bu işlem için İngilizce literatürde kullanılan isimlendirmelerdir. Ülkemizde terim yaygın olmasa da "kadın sünneti" ve "kız sünneti" eş anlamlı olarak kullanılmaktadır.

Dünya Sağlık Örgütü (WHO), dört ayrı tipte kadın sünneti tanımlamıştır:

- * Bu makalenin bir bölümü daha önce *Anadolu Kliniği Tıp Bilimleri Dergisi*'nde (22/2 [2017]: 125-130) yayımlanmıştır.
- 1 United Nations International Children's Emergency Fund (UNICEF), "Female Genital Mutilation/Cutting: A Statistical Overview and Exploration of the Dynamics of Change", www.unicef.org/publications/index_69875.html (Erişim tarihi: 10.12. 2016); UNICEF, "The State of the World's Children 2015: Executive Summary", www.unicef.org/publications/files/SOWC_2015_Summary_and_Tables.pdf (Erişim tarihi: 20.12.2016).

01 Aralık 2021

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Sünnet

181482

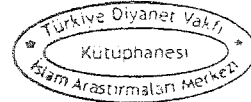
D 475

The politics of male circumcision in the late Ottoman Empire

Omer Faruk Topal

Near Eastern Studies, Princeton University, Princeton, NJ, USA

When I saw turbaned and cloaked people from Istanbul and newspapers spreading poison [i.e. misinformation] among our soldiers, I had those people arrested and newspapers burnt. The most poisonous propaganda was [the rumor that] officers killed in Istanbul were uncircumcised.¹

Kazım Karabekir

My name was Aytun, not Aytunç. In one of the trials, the judge asked me, 'What kind of name is this? Are you Armenian?' I said, 'No, I am not' and lowered my pants [to show that I am circumcised] as proof.²

Aytunç Altındal

What do Kazım Karabekir, the well-known commander of the Turkish independence movement, and Aytunç Altındal, an obscure author known for conspiracy theories, have to do with each other? The Young Turk Revolution led Abdülhamid II to announce the restoration of the Ottoman constitution in 1908. After that, the Committee of Union and Progress (CUP) became the most powerful actor in the empire, although it faced a growing opposition. The anti-CUP opposition reached its peak when 'an armed insurrection broke out in Istanbul in the name of the restoration of Islam and *sharia*'.³ An army later called the *Hareket Ordusu* (the Action Army) marched to the capital and suppressed the rebellion famously known as the 31 March Incident. Kazım Karabekir, then an Ottoman officer, was one of the commanders of the *Hareket Ordusu*. It is not a coincidence that he described rumors spread by the supporters of the old regime that the soldiers who defended the Constitutional regime were uncircumcised as poisonous. He knew that rumors were the shortest way to convince ordinary people that the soldiers who suppressed the countercoup were foreigners, traitors, or cryptos who wanted to destroy the Ottoman Empire. As evidenced by Altındal's act in court, being circumcised meant being a Turk. Circumcision was so central to the Turkish psyche that one may think it was a closely observed practice for centuries. This article aims to contextualize the practice of circumcision in the nineteenth century Ottoman Empire and demonstrate the interaction between the practice of circumcision and the increasingly modernizing and centralizing Ottoman state.

Circumcision in Islamic and early modern Ottoman contexts

Circumcision is the removal of foreskin from the male penis.⁴ According to Jewish, Christian and Muslim traditions, Abraham was the first who circumcised himself as an act of allegiance to God.⁵ In Judaism, circumcision is a covenant between God and his people. The Hebrew term for circumcision, *berit milah*, also means covenant of circumcision.⁶ Due to the ritualistic significance of circumcision, there are even instances of posthumous circumcision of infants. Among some Jews, if a boy dies before circumcision, he can be circumcised posthumously in order that 'the command of the covenant be fulfilled'.⁷ Most Rabbis rule that previously circumcised converts to Judaism and babies born without a foreskin are still obliged to give a few drops of blood.⁸ Circumcision is a topic of great interest within Judaism and Christianity and both Jewish and

İslam muhaliflerinin istismar ettikleri bazı konuları sırayla ele almaya niyet edince bu konuya yeniden eğildim. Çağdaş alimlerden Yusuf Karadâvî'nin sitesinde aynı kanaati paylaştığını ve bu işi din adına savunuların dayanaklarını çürüttüğünü gördüm. Karadâvî'nin görüşleri şöyle özetlenebilir:

- Kızların sünnetinin farz, vacib, müstehab olduğuna dair kitap, sünnet, icma ve kıyastan delil yoktur,
- İlgili hadisler (rivayetler) ya zayıftır veya bağlayıcı bir hüküm getirmez,
- Bu iş olsa olsa "sakıncası yoksa caiz" hükmüne girer,
- İslam'dan öncesinden beri bazı kabileler bunu âdet edinmişlerdi, Peygamberimiz âdet olduğu için menetmemiştir, ancak "aşırı gitmeyin/abartmayın" büyürmüştür,
- Bugün ümmet genel olarak kızların sünnetini terk etmiştir,
- Tıp otoriteleri de bunun -özellikle klitoristen kesmenin- zararlı olduğunda birleşmektedir,
- Bu sebeple "zararı görüldüğünde, caiz olan bir şeyin ulüemr tarafından yasaklanması caizdir" kuralına göre bu işlem menedilmelidir.

Ayrıca 22-23/11/2006 tarihinde, El-Ezher Üniversitesi'nin himayesinde dünyanın çeşitli ülke ve bölgelerinden gelen birçok âlimin ve uzmanın katıldığı bir ilmi toplantı yapıldığına muttali oldum. Bu toplantıda alınan kararların önemli maddeleri şöyledir:

1. Allah, erkek olsun kadın olsun insanı değerli ve dokunulmaz kılmıştır,
2. Kızların sünneti, Kur'ân'a veya sahih sünnete dayanmadan bazı kimsele-
rin, âdete uyararak yaptıkları bir uygulamadır,
3. İslam insana maddi veya manevi zarar vermeyi yasaklamıştır. Bu âdetin
kadınlara maddi ve psikolojik olarak önemli zararları vardır,
4. Toplantıya katılan heyet Müslümanlara, bu zararlı uygulamadan vazgeç-
melerini, halkın bilgi ve şuur edinmesi için gayret edilmesini ve yönetim-
lerin de kanuni tedbirler almasını tavsiye eder.

Bu açıklamalardan şu sonuca varmış olmamız gerekiyor:

İslam, kızların sünneti diye bir dinî vazife getirmemiş, bunu tavsiye ve teşvik dahi etmemiş, eski fıkıhçılar da vacib, caiz, müstehab gibi farklı ihtihadlar ileri sürmüşler, "İslami bir vazife" olduğu hükmünde birleşmemişlerdir. Şu hâlde "İslam'da kızların sünneti var, bu ise cinayettir, vahşettir..." şeklindeki ithamların İslam ile alakası yoktur.

Sünnet, Fıtrat ve Temizlik: İslam'da Sünnet Olmanın Hükmüne İlişkin Bir Değerlendirme

MÜRTEZA BEDİR

Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, İslam Hukuku Anabilim Dalı
mbedir@istanbul.edu.tr

Sünnet Kelimesi Üzerine

Sünnet, İslam terminolojisinde Hz. Peygamber'in müminlerce örnek alınması ve takip edilmesi gereken öğretisi manasına gelmektedir. Cahiliye Arapların da terim olarak kullandığı bu kelime aslında bir topluluğun/kabilenin bilinen ya da bilinmeyen mazideki büyük bir şahsiyetinin başlattığı ve kabile/topluluk üyelerinin uymak durumunda oldukları örfleşmiş örnek uygulaması manasında kullanılmaktaydı. İslam'ın gelişi ile birlikte önce Hz. Peygamber'in başlattığı ve müminlere model oluşturan uygulamalar için ve daha sonra da hulefâ-yi râşidîn uygulamaları için sünnet ifadesi kullanılmıştır. Sonraki dinî-ilmî edebiyatta sünnet hemen hepsi Hz. Peygamberle ilgili birkaç manaya geliyor olsa da asıl manası yani örnek alınan uygulama anlamı Müslümanlar arasında hep yaşamıştır. Türkçede erkek çocukların cinsel organlarının uç kısmındaki kılıfın kesilerek alınması işlemine sünnet denilmesi bu işlemin nebevî bir örf/Hz. Peygamber'in onayladığı dinî bir uygulama manasına geldiğine işaret eder. Aslında Arapçada bu işlem için sünnet kelimesi kullanılmaz; dilimizdeki bu manada sünnetin Arapçası *el-hitân*'dir (الختان); el-hitân Araplar arasında hem erkek sünnetini hem de kadın sünnetini ifade etse de daha çok erkek sünneti için kullanılmış; kadın sünneti ise bir başka kelime ile ifade edilmiştir: *el-Hafâ*

Tıbbi, Dini, Hukuki ve Etik Açısından Bedene Yapılan Müdahaleler,

edit. Adem Az, Hakan Erkin, İstanbul: İSAR Yayınları, 2020. s. 245-260.

İSAM DN. 286444